

> Retouradres Postbus 93118 2509 AC Den Haag

Centrale Commissie Dierproeven

Postbus 93118
2509 AC Den Haag

Betreft: Verslag CCD – DEC voorzittersoverleg
18 november 2025
14:00 – 16.00 uur
RVO Utrecht
Graadt van Roggenweg 200
3531 AH Utrecht

Aanwezig namens CCD:
1 CCD lid
Algemeen secretaris
1 medewerker ondersteunend bureau

Aanwezig namens DEC's:
bestuur NVDEC
Vertegenwoordigers DEC's

1. Opening en welkom

De voorzitter opent de vergadering. De agenda wordt vastgesteld.

2. Actualiteiten en mededelingen

a. Vaststellen vorig verslag
Het verslag wordt vastgesteld.

b. Veranderingen in samenstelling CCD
Per 1 november is Marcel ter Veld afgetreden als CCD lid. Een vacature voor een nieuw CCD lid staat momenteel open.

c. Eerste ervaringen met Mijn RVO
Sinds 1 april dienen aanvragen voor vergunningen via Mijn RVO ingediend te worden. Er wordt gevraagd hoe de ervaringen zijn met dit systeem. De vertegenwoordigers van de DEC's geven aan dat het werken met het nieuwe systeem momenteel geen grote problemen oplevert. De CCD geeft aan dat er een datalek is ontstaan bij de migratie van afgesloten dossiers uit het oude ICT systeem naar Mijn RVO. Bepaalde DEC's konden aanvragen inzien die niet voor deze DEC bedoeld waren. Dit lek is door een DEC gemeld bij de CCD en is inmiddels ook gedicht. Vanuit een DEC voorzitter wordt aangekaart dat in de overgangperiode van het oude ICT systeem naar Mijn RVO er incidenteel onbeveiligde dossierstukken per mail zijn verstuurd. De CCD geeft aan dat dit is gebeurd om geen vertraging op te lopen in de doorlooptijd van de vergunningaanvragen, maar dit geen standaard praktijk is.

d. Uniformiteit in communicatie

In het vorige CCD-DEC voorzittersoverleg is gesproken over de communicatie tussen de DEC en de aanvrager en kwam ter sprake dat enkele DEC's het DEC advies naar de aanvrager sturen wanneer dit bij de CCD wordt ingediend terwijl andere DEC's dit niet doen. Er is toen gevraagd of het wenselijk is dat hierin uniformiteit ontstaat, de CCD zou hierop terugkomen. De CCD geeft nu aan dat de DEC's hierin zelf kunnen bepalen of zij wel of niet het advies delen met de aanvrager. De CCD stuurt in ieder geval het advies mee met de beschikking, zodat de aanvrager altijd het advies ontvangt wanneer er een besluit is genomen.

e. Presentatie CCD bij FELASA over beoordelingen achteraf

In juni 2025 heeft Mathieu Sommers namens de CCD een presentatie gegeven op de FELASA bijeenkomst in Athene. Er wordt aangegeven dat deze gedeeld kan worden met de DEC's wanneer zij interesse hebben. De DEC vertegenwoordigers geven aan dat deze interesse er is en de CCD zegt toe de presentatie te delen per mail.

3. Procedure erkenning nieuwe DEC's en DEC leden

Eén van de wettelijke taken van de CCD is de erkenning van DEC's. Om deze taak uit te voeren dient de CCD inzage te krijgen in de expertise van de DEC leden. De eerder gemaakte afspraak tussen de CCD en de DEC's is dat CV's en belangenverklaringen ter inzage worden voorgelegd aan een medewerker van het ondersteunend bureau van de CCD. Deze medewerker maakt een adviesnota met een beschrijving van de expertises die niet herleidbaar is tot de persoon en legt deze voor aan het CCD bestuur. De DEC leden blijven op deze manier anoniem voor de bestuursleden van de CCD. Er is afgesproken dat de CCD geen persoonsgegevens van DEC leden bewaart.

De CCD geeft aan zich zorgen te maken over deze werkwijze omdat men onvoldoende inzage heeft in de samenstelling van de DEC's, bij een eventuele externe audit zou dit problemen kunnen opleveren. De CCD zou graag afspreken dat de CCD bestuursleden voortaan wel inzage hebben in de CV's van leden die toetreden tot een DEC.

Er wordt vanuit de DEC's opgemerkt dat zij het risico van lekken van persoonsgegevens als reëel risico zien. Dit is in het verleden ook gebeurd. Daarnaast zijn er zorgen dat deskundige DEC leden zullen vertrekken wanneer geëist wordt dat de CCD de persoonsgegevens bewaart.

Er wordt afgesproken de huidige werkwijze voorlopig niet te wijzigen. Wel zal de CCD intern kijken naar mogelijke oplossingen waarbij de privacy van de DEC leden voldoende wordt gewaarborgd maar de CCD ook haar wettelijke taak naar behoren kan uitvoeren.

4. Ethisch toetsingskader

Het Ethisch toetsingskader dat door de DEC's en CCD gebruikt wordt bij de beoordeling van projectvoorstellen stamt uit 2021. Omdat dit kader binnenkort 5 jaar oud is informeert de CCD bij de DEC's of er behoefte is aan een herziening van dit kader. De aanwezigen geven aan geen

signalen te hebben gehad dat dit kader niet meer voldoet. Er wordt afgesproken dat de DEC vertegenwoordigers bij hun eigen DEC informeren of zij noodzaak zien voor een herziening van het ethisch toetsingskader. Het onderwerp kan dan in het eerste overleg van 2026 opnieuw geagendeerd worden.

5. Betrokkenheid DEC's bij rechtszaken

De CCD krijgt regelmatig te maken met juridische procedures zoals Woo verzoeken, bezwaren en beroepszaken. Zij kan hierbij vragen om input van de DEC.

In het geval van een beroepszaak kan de rechter ook vragen om de aanwezigheid van een (vertegenwoordiger van een) DEC. De CCD heeft recent meegemaakt dat hier niet altijd gehoor aan gegeven wordt vanuit de DEC's en verzoekt de DEC's hier in de toekomst zoveel mogelijk aan mee te werken.

Vanuit de DEC's wordt hierop gereageerd. Er zijn verschillende argumenten om niet op een zitting te verschijnen. Eén DEC geeft aan contact te hebben gehad met de rechtbank waarbij de rechtbank de anonimiteit van het eventueel aanwezige DEC lid niet kon garanderen. De DEC zag dit als risico. Daarnaast neemt het voorbereiden en bijwonen van een zitting veel tijd in beslag en heeft een DEC geen beschikking over een eigen jurist. Ook wordt er verteld dat de vergunninghouder een DEC kan adviseren om niet naar een zitting te gaan.

Er zijn ook aanwezige DEC vertegenwoordigers die het bijwonen van een zitting juist belangrijk vinden, ongeacht de boven genoemde bezwaren.

Eén DEC voorzitter geeft aan juist een negatieve ervaring te hebben gehad waarbij de DEC niet werd betrokken bij een bezwaarprocedure, terwijl de DEC graag input zou hebben gegeven.

Voor nu wordt geconcludeerd dat de CCD de DEC's niet kan verplichten om aanwezig te zijn, maar dat zij wel een meerwaarde ziet in de aanwezigheid van de DEC. Hier wordt aan toegevoegd dat een goede voorbereiding en informatieverstrekking aan de DEC essentieel is voor een goed verloop van de zitting.

6. Ongerief inschatting

In de projectbeoordeling komt de CCD soms tot een andere inschatting dan de aanvrager, IvD en/of DEC. Dit punt is onlangs ook besproken tijdens het IvD Platform overleg en het Ketenoverleg. Er wordt door de CCD toegelicht dat zij meestal tot dezelfde inschatting van het ongerief komt als de IvD en DEC. In een enkel geval komt de CCD tot een andere inschatting. Hierbij kijkt de CCD naar de Richtlijn 2010/63/EU en naar consistentie met andere aanvragen voor soortgelijke procedures.

Er wordt aangegeven dat het ook gaat om de communicatie naar de DEC. Vaak wordt de DEC niet gevraagd om extra onderbouwing van haar ongeriefinschatting en er wordt ook niet altijd gevraagd naar een herziene ethische afweging als de CCD tot de conclusie komt dat het ongerief hoger is dan wat de DEC in haar ethische afweging heeft

meegenomen. De CCD dient volgens de wet het DEC advies mee te nemen in haar besluit, maar als dit advies niet meer passend is bij de aanvraag dient er volgens de DEC's een nieuw DEC advies gevraagd te worden. Daarnaast missen DEC's vaak de inhoudelijke argumentatie van de CCD over het afwijken van de ongerief inschatting die de DEC heeft gemaakt.

Gerelateerd aan dit onderwerp wordt opgemerkt dat wanneer de CCD tot een ander besluit komt dan de DEC, dit niet altijd helder wordt gemotiveerd aan de DEC en de aanvrager. Dit kan tot ongewenste situaties leiden tussen de DEC en de aanvrager. Ook wordt ingebracht dat indien de CCD niet meegaat in de ethische afweging van de DEC, een heldere ethische afweging van de CCD in de beschikking dient te staan. Daarnaast is de ervaring dat door de CCD niet altijd een terugkoppeling wordt gegeven over minderheidsstandpunten in het DEC advies, terwijl de ervaring is dat dit in het verleden wel altijd het geval was.

De CCD licht toe dat een terugkoppeling aan de DEC altijd een reflectie van de CCD op eventuele minderheidsstandpunten en ethische knelpunten zou moeten bevatten. De CCD geeft aan dit intern aan te kaarten bij de medewerkers. De CCD geeft ook aan dat DEC's altijd met de CCD contact kunnen opnemen wanneer een besluit of terugkoppeling onduidelijk is voor de DEC.

De CCD geeft aan de door de DEC's aangekaarte punten eerst intern te bespreken en het onderwerp opnieuw te agenderen voor het voorjaarsoverleg van 2026.

7. Rondvraag

Er wordt aan de deelnemers gevraagd of zij nog bespreekpunten hebben voor de rondvraag.

De mogelijkheid om een gezamenlijke FELASA workshop ongerief inschatting te volgen wordt aangeboden. Er is zowel vanuit CCD als NVDEC interesse.

Vanuit een DEC secretaris komt het verzoek of het ongerief van bepaalde losse handelingen afgestemd kan worden tussen de DEC's en CCD. De CCD geeft aan dat de DEC altijd contact kan opnemen voor extra onderbouwing van de besluiten van de CCD als hier behoefte voor is.